Írta: Adminisztrátor
2013. július 24. szerda -

Budapest, 2013. július 23. - **Wagner világképe** - A nagy operák filozófiai háttere címmel könyv jelent meg a Park Kiadó gondozásában Wagner születésének 200., halálának 130. évfordulójára időzítve. A brit Bryan Magee kötetének különlegességét egyebek között az adja, hogy nem napjaink Wagner-irodalmának életrajzi felülreprezentáltsága jellemzi, hanem az operák szellemi hátterével foglalkozik - véli Fejérvári Boldizsár, a mű fordítója.

"Sok téveszmét, hamis feltevéseken alapuló előítéletet próbál meg eloszlatni a könyv, véleményem szerint sikerrel - mondta el Fejérvári Boldizsár az MTI-nek. - Már az első fejezetek olvastán látjuk, hogy nem helytálló az a jellemzés, amely Wagnert jobboldali nacionalista Hitler-kedvencként állítja be. Kiderül, hogy a zeneszerző fiatalon inkább baloldali lelkületű, a társadalmi egyenlőtlenségeket elutasító +ifjú német+ volt. Érdekes látni, ahogy aztán ez átadta helyét egyfajta elitizmusnak, a Bayreuthi Ünnepi Játékok uralkodói támogatásával. Ez jelentősen befolyásolta az életmű utóéletét."

Bryan Magee egyetemi oktató, zene- és színikritikus, műsorvezető. Aktívan politizált a brit Munkáspárt színeiben, életműve jelentős része a 19. és 20. század nagy filozófusaihoz kapcsolódik, Schopenhauertől Karl Popperig. E tekintetben "közös" az író és a zeneszerző érdeklődése, ami Wagner világképének ábrázolását elmélyültté teszi.

"Természetesen Wagner áll az eredetiben 2001-ben megjelent könyv fókuszában, de a tárgyhoz illően nagy súllyal vannak jelen a Wagner korát megelőző, illetve vele kortárs filozófusok Kanttól Schopenhaueren át Nietzschéig, még Feuerbach és Marx is feltűnik" - hangoztatta a fordító.

A világsajtóban újra és újra felvetődik Wagner antiszemitizmusa. Az a fejezet, amely e kérdéssel foglalkozik, függelékként a kötet végére került. "Nekem eszemben sincs Wagner antiszemitizmusát relativizálni, mentegetni - írja Magee. - Undorodom tőle. De igyekszem pontosan felmérni mibenlétét, és ehhez az is hozzátartozik, hogy eloszlassunk néhány régi tévképzetet vele kapcsolatban."

Fejérvári Boldizsár úgy véli, zárásként jó helyen van ez a fejezet, mert az előzők az operák világképét tárgyalják. Wagner prózai munkáiban nagyon súlyosan megjelenik az antiszemitizmus, de a zeneműveiben erre utalások sincsenek. Szeretik őt Hitler "udvari" zeneszerzőjeként megbélyegezni, ami anakronizmus a fordító szerint, Hitler sem rajongott minden művéért, a rezsim egésze pedig egyáltalán nem osztotta a Führer lelkesedését.

"Amikor nekiálltam a fordításnak, feltettem a kérdést, kiknek szólhat ez a gördülékeny stílusban megírt mű. Sok idézet található az angol eredetiben, amelyeknek a forrását ott nem adták meg. Czeglédi András szaklektor és Rácz Judit szerkesztő segítségével felkutattuk a német eredetiket, amelyeket a könyv végén közlünk jegyzetben, név- és tárgymutatóban, így a szakembernek is tájékoztatással szolgál a kötet. Emellett viszont az érdeklődő laikus is folyamatosan olvashatja Magee munkáját" - hangsúlyozta a fordító.